

Natuurtoets Bosweg Lochem

Versie 3

15 augustus 2006

Zoon bureau voor ecologie

Colofon

Titel   Natuurtoets Bosweg Lochem
Ondertitel
Opdrachtgever   mRO, Amersfoort
Uitvoerder   5.1.2e
Versie   3
Datum   15 augustus 2006

Zoon bureau voor ecologie
Witharenweg 10, 7738 PG, Witharen
tel: 0523-676.470, fax: 0523-676.311
e-mail: 5.1.2e@freeler.nl

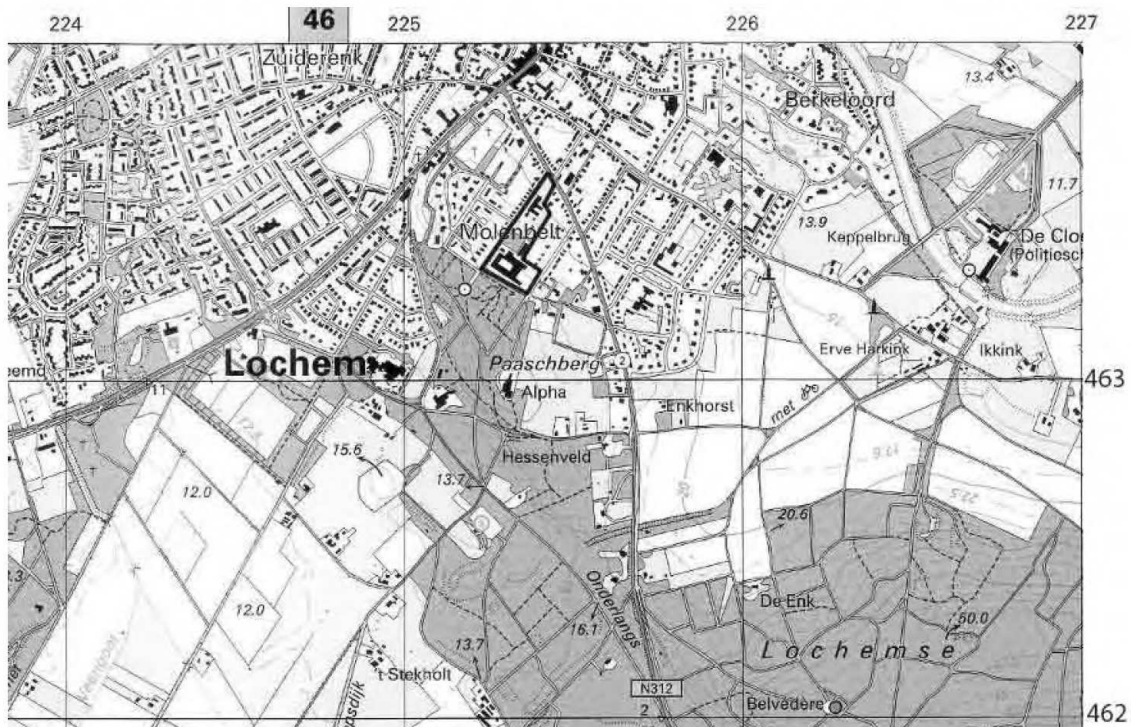
Inhoud

Inleiding	
Ligging van het terrein en toponiemen	2
Toestand van het gebied	3
Status van het terrein in het natuurbeleid	3
Het plan	3
Toets op grond van gebiedsbescherming	4
Toets op grond van soortbescherming	4
Onderzoek	4
Natuurwaarden	
Aangetroffen beschermde natuurwaarden	5
Verwachting voor beschermde natuurwaarden	6
Het belang van het terrein voor Beschermde gebieden	6
Effecten	
Effecten op beschermde soorten	6
Effecten op Beschermde gebieden	6
Conclusies	
Benodigde ontheffingen en vergunningen	7
Aanbevelingen	
Mogelijkheden voor mitigatie van negatieve effecten	7
Uitvoeren van de zorgplicht	7
Bronnen	8
Bijlage Habitattoets	

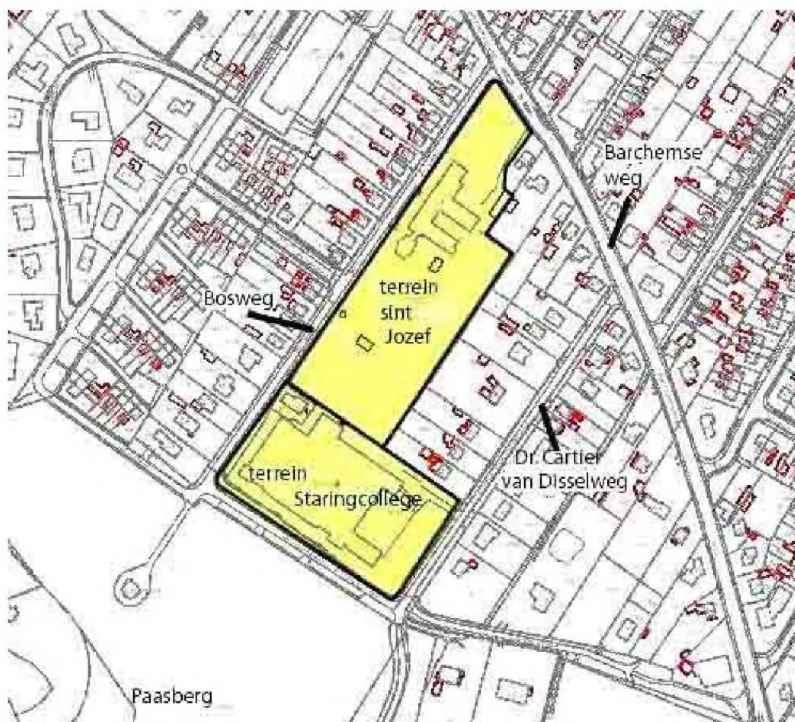
Inleiding

Door de gemeente Lochem wordt een plan voorbereid voor het bouwen van woningen op de terreinen van het voormalig klooster Sint Jozef aan de Bosweg en het Staringcollege aan de Dr. Cartier van Disselweg.

Het is zeker dat het gebouw van het Staringcollege gesloopt zal worden. Hiervoor is op korte termijn een onderzoek nodig om vast te stellen of er in het gebouw verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Sloop van het Sint Jozefgebouw is nog niet zeker.

Ligging van het terrein aan de rand van Lochem bij de Paasberg

Toponiemen

Toestand van het gebied

Buiten de gebouwen en de verhardingen zijn er diverse groene gedeelten. Rond de school is het beheer gestaakt, zodat het groen daar ruig is. Rond het Sint Jozefgebouw is juist sprake van zeer intensief parkbeheer, in een park dat zeer groen is. Het wandelbosje heeft een zeer intensief padennetwerk, maar de bosbegroeiing is al wat ouder en vrij goed ontwikkeld. Voor het Sint Jozefgebouw is een gazon met twee beuken van tenminste 150 jaar oud. Een gedeelte is braak (er is daar een gebouw gesloopt).

Toestand van het plangebied juli 2006

1. ruig grasland rond school
  2. ruig gazon met oude bomen voorzijde school
  3. intensief erf
  4. wandel-parkje met veel paden; middeloud loofbos
  5. braak, zand en ruigte
  6. gazon met jonge fruitbomen, hagen en sierheesters; strak
  7. strak gazon met twee oude beuken
- overig: gebouwen, verharding

Het plan voor woningbouw

Voor realisatie van de woningbouw zullen zowel de school als het Sint Jozefgebouw gesloopt moeten worden. Er is nog geen definitief plan voor het gebied.

Op dit moment staat sloop van het schoolgebouw vast. De school is al verlaten.

Het Sint Jozefgebouw is recentelijk nog aangepast. Het verkeerd op het oog in goed bouwkundige staat, maar schijnt als verzorgingstehuis sterk verouderd te zijn.

Status van het gebied in het natuurbeleid

Het plangebied zelf heeft geen status in het natuurbeleid. Het is een deels bebouwd terrein in de bebouwde kom van Lochem. Het naastliggende bos (Paasberg) heeft de status van Ecologische Hoofdstructuur "natuur" (provincie Gelderland, 2006).

Toets in het kader van gebiedsbescherming

Voor elke ingreep in dit gebied, beheersplan, bestemmingsplan of bouwplan, dient onderzocht te worden of er negatieve effecten zijn op de instandhouding van Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden in de omgeving als leefgebied voor met name genoemde soorten en gemeenschappen. Vogelrichtlijngebieden (VR) zijn aangewezen door de Nederlandse regering en worden getoetst op grond van de Natuurbeschermingswet. Habitatrichtlijngebieden (HR) zijn aangemeld in Brussel en worden getoetst op grond van artikel 6 van de Europese Habitatrichtlijn. De dichtsbijzijnde beschermde gebieden zijn "Stelkampsveld" (HR op 6 Km), "Borkeld" (HR op 13 km), "IJssel" (VR op 15 km), en "Teeselinkven" (HR op 15 Km). Deze gebieden zijn aangewezen op grond van voedselarme en natte natuur (ministerie van LNV, 2006).

Voor ingrepen die mogelijk de natuurwaarden van de EHS aantasten, geldt het principe "Nee-tenzij". Afweging van het natuurbelang in de EHS vindt plaats in het spoor van de Ruimtelijke Ordening (bestemmingsplan).

Toets in het kader van soortbescherming

Bij elk plan dat ingrijpt op standplaatsen van planten of verblijfplaatsen van dieren, dient getoetst te worden wat het effect is op beschermde soorten, die met name genoemd zijn in de Flora- en Faunawet. In deze wet worden beschermde soorten in drie beschermingscategorieën ingedeeld.

Beschermingscategorieën Flora- en Faunawet

Categorie 1	algemene soorten waarvoor geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden, maar waarvoor altijd de zorgplicht (art. 2) geldt.
Categorie 2	soorten waarvoor ontheffing aangevraagd moet worden, behalve als er gewerkt wordt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Ontheffing kan worden verleend als de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt.
Categorie 3	zeldzame soorten, Habitatrichtlijnsoorten en Vogelrichtlijnsoorten (alle vogels). Altijd moet ontheffing aangevraagd worden. Ontheffing wordt alleen verleend als voldaan wordt aan alle volgende criteria: én - er sprake is van een in de wet genoemd belang (hier: ruimtelijke ontwikkeling) én - er geen alternatieven zijn én - de ingreep geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort

Indien het voortbestaan op locatie van beschermde soorten planten of dieren uit categorie 2 en 3 door de ingreep negatief beïnvloed worden, is het nodig ontheffing aan te vragen van verboden handelingen op grond van de Flora- en Faunawet.

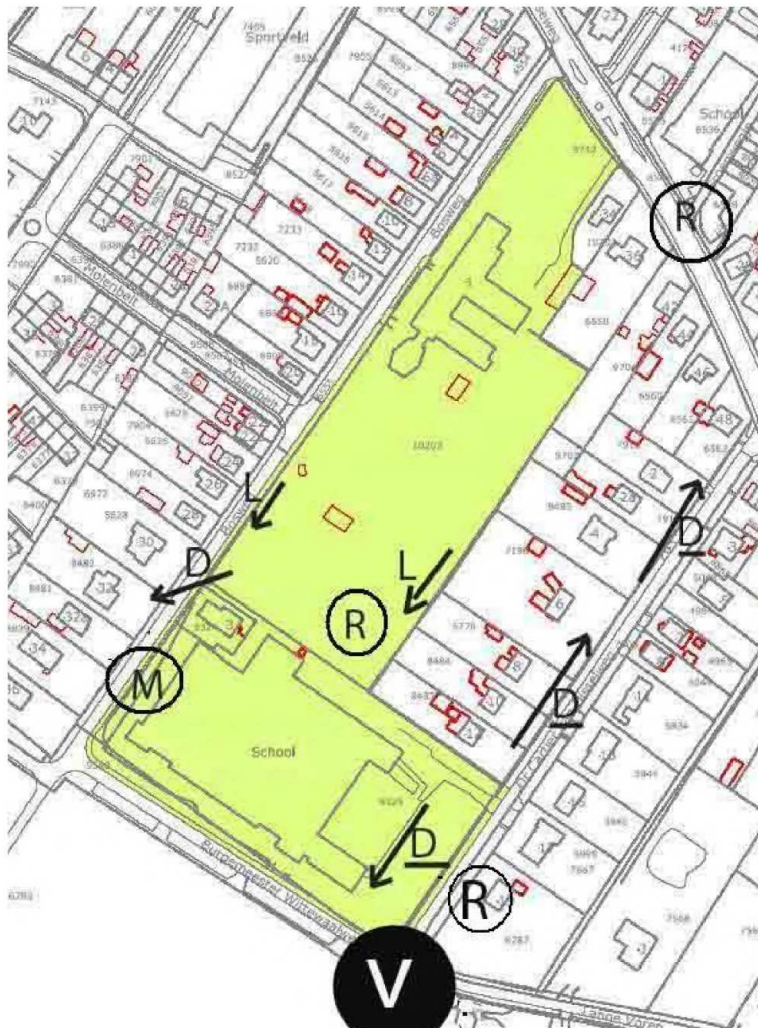
De afweging van het belang van rode lijst-soorten vindt plaats in het spoor van de Ruimtelijke Ordening (bestemmingsplan).

Onderzoek

Half juli zijn twee bezoeken (met batdetector) gebracht aan het terrein met het oog op vleermuizen en broedvogels. Één bezoek in de avondschemering en één in de ochtendschemering.

Natuurwaarden

Aangetroffen beschermde natuurwaarden

Vleermuizen rond Bosweg 17 en 18 juli 2006

- R Rosse vleermuis
- D Gewone dwergvleermuis
- L Laatvlieger
- M Myotis "48 Khz"
(mogelijk Baardvleermuis)

D veel exemplaren

→ dieren op route

○ jagende dieren

● zwermende dieren
in bosrand
(soort onbekend)

Er werden buiten vleermuizen en algemene erfvogels geen beschermde soorten planten en dieren aangetroffen. Op het Staringgebouw en het Sint Jozefgebouw werden geen gebouwbewonende vogels en vleermuizen gevonden.

Door en langs het plangebied waren veel Gewone dwergvleermuizen en enkele Laatvliegers op route tussen kolonies in het dorp en hun jachtgebieden op de Paasberg. Enkele Rosse vleermuizen waren aan het jagen hoog boven het terrein. Deze soort heeft zijn kolonies in oud bos en jaagt in open landschappen. De meest opvallende waarneming was een jagende vleermuis in de avondschemering naast de school. De jachtvlucht in lange rustige lijnen en een sonar met optimum rond 48 Khz wijst op Baardvleermuis. Deze soort heeft zijn verblijfplaats in het bos.

Direct buiten het plangebied in de bosrand van de Paasberg waren in de ochtend veel vleermuizen aan het zwermen (soort niet vastgesteld). Mogelijk is hier in een boom een verblijfplaats aanwezig.

Verwachting voor beschermde natuurwaarden

Mogelijk zijn er verblijfplaatsen van standvogels of vleermuizen in de twee zeer oude beuken. Dit is niet vastgesteld in 2006.

Er worden geen andere beschermde soorten in het terrein verwacht.

Dit kan in 2007 anders komen te liggen.

In het najaar (augustus – oktober) is te verwachten dat er op de gebouwen enkele gewone dwergvleermuizen tijdelijke paarplaatsen zullen hebben. Ook is het te verwachten dat er enkele Gewone dwergvleermuizen in de gebouwen zullen overwinteren. Dit gebeurt in zeer veel gebouwen. Het gaat dan altijd om kleine aantallen.

Het belang van het terrein voor Beschermde gebieden

De Vogelrichtlijngebieden of Habitatrichtlijngebieden in de omgeving liggen ver weg en betreffen alle natte en/of voedselarme gebieden. Het plangebied is een droog bosrijk gebied en daardoor niet van belang voor deze gebieden. Dit zal in de nabije toekomst ook niet veranderen.

Het plangebied is voor een klein deel van belang als voedselgebied voor diersoorten die hun verblijfplaats hebben in het bos van de Paasberg (Ecologische Hoofdstructuur). Door het plan zal dat niet veranderen.

Effecten

Effecten van het plan op beschermde soorten

De sloop van het Staringcollege en het gebouw van Sint Jozef heeft tot het voorjaar van 2007 geen negatieve invloed op de instandhouding van vleermuizen. Er zijn namelijk geen kraamkolonies aanwezig. Er worden in het najaar waarschijnlijk enkele paarplaatsen verstoord en in de winter zullen mogelijk enkele gewone dwergvleermuizen in hun winterslaap gestoord worden. Jachtgebieden blijven bij uitvoering van het plan bestaan of nemen zelfs in variatie en kwaliteit toe, in de vorm van gevarieerde particuliere tuinen.

Effecten van het plan op Beschermde gebieden

Het plan heeft geen invloed op Habitatrichtlijn- of Vogelrichtlijngebieden en slechts een tijdelijke en geringe negatieve invloed op de natuur van de Paasberg (EHS). Laatste invloed (tijdelijk ongeschikte voedselgebieden) wordt door realiseren van het plan (ontwikkeling particuliere tuinen) geheel gecompenseerd.

Conclusies

Er is geen vergunning nodig van Habitatrichtlijn art. 6 of de Natuurbeschermingswet (zie bijlage).

Er is geen ontheffing nodig van de Flora- en Faunawet voor verstoring van vleermuizen en vogels bij de sloop van het Staring-college (en het Sint Jozefgebouw) **tot 15 maart 2007**.

Verblijfplaatsen van vleermuizen zullen dan geen kraamkolonies betreffen, maar misschien wel tijdelijke paarplaatsen en enkele overwinterende exemplaren van de Gewone dwergvleermuis. Bij toepassing van de zorgplicht komt de instandhouding van deze soort hiermee niet in gevaar.

Voor 15 maart zullen er ook nog geen vogels broeden. Ontheffing voor het verstoren van broedvogels wordt doorgaans niet verleend.

Als er gebouwen later gesloopt gaan worden dan maart 2007, is een nieuwe controle op vleermuisverblijfplaatsen noodzakelijk.

Aanbevelingen

Mogelijkheden voor mitigatie van eventuele negatieve effecten

Het verdient aanbeveling om het Staringgebouw te slopen vóór maart 2007.

Bij het slopen dient de zorgplicht in acht genomen te worden, om eventuele vleermuizen die aangetroffen worden te beschermen.

Bij sloop vóór november of ná februari zullen vleermuizen zich zelf in veiligheid kunnen brengen bij verstoring. Zij zijn dan niet in winterslaap.

Pas als er meer duidelijkheid is over de plannen voor het gebouw van Sint Jozef, is het aan te bevelen nader onderzoek te doen naar vleermuisverblijfplaatsen in het gebouw en de twee oude beuken.

Het is aan te bevelen om de twee oude beuken aan de Barchemse weg in het plan te behouden. Zij vormen potentiële verblijfplaatsen voor vogels en vleermuizen. Om deze daadwerkelijk duurzaam te behouden, is het noodzakelijk dat zij tenminste 10 meter of zoveel als hun kroonbreedte uit gebouwen komen te staan en dat hun gehele kroonprojectie een groene bodembegroeiing krijgt. Kroon- en worteloppervlak zijn bij gezonde bomen ongeveer in evenwicht.

Tijdens de bouwfase moet koste wat kost voorkomen worden dat:

- langdurig de grondwaterstand verlaagd wordt (is beuk erg gevoelig voor)
- dat bouwmaterialen onder de kroonprojectie opgeslagen worden (oude bomen zijn zeer gevoelig voor bodemverdichting).
- dat de bomen beschadigd worden

Informatie over bomen en bouwen: Vereniging Stadswerk Nederland (Stadswerk, 1997).

Zorgplicht Soortbescherming

Voor alle beschermde soorten geldt de zorgplicht (art. 2 Flora – en Faunawet).

Dit houdt in dat de ingreep op zodanige wijze dient plaats te vinden, dat de schade aan alle beschermde soorten beperkt wordt.

Alle beschermde soorten die tijdens de ingreep aangetroffen worden dienen verplaatst of beschermd te worden, zodat zij behouden kunnen blijven.

Verder dient men met de uitvoering rekening te houden met kwetsbare perioden van soorten (voortplantingstijd, overwintering).

Vaak is hiervoor deskundige begeleiding nodig bij de uitvoering van het plan.

Bronnen

Ministerie van LNV, 2005. Handreiking Natuurbeschermingswet 1998.

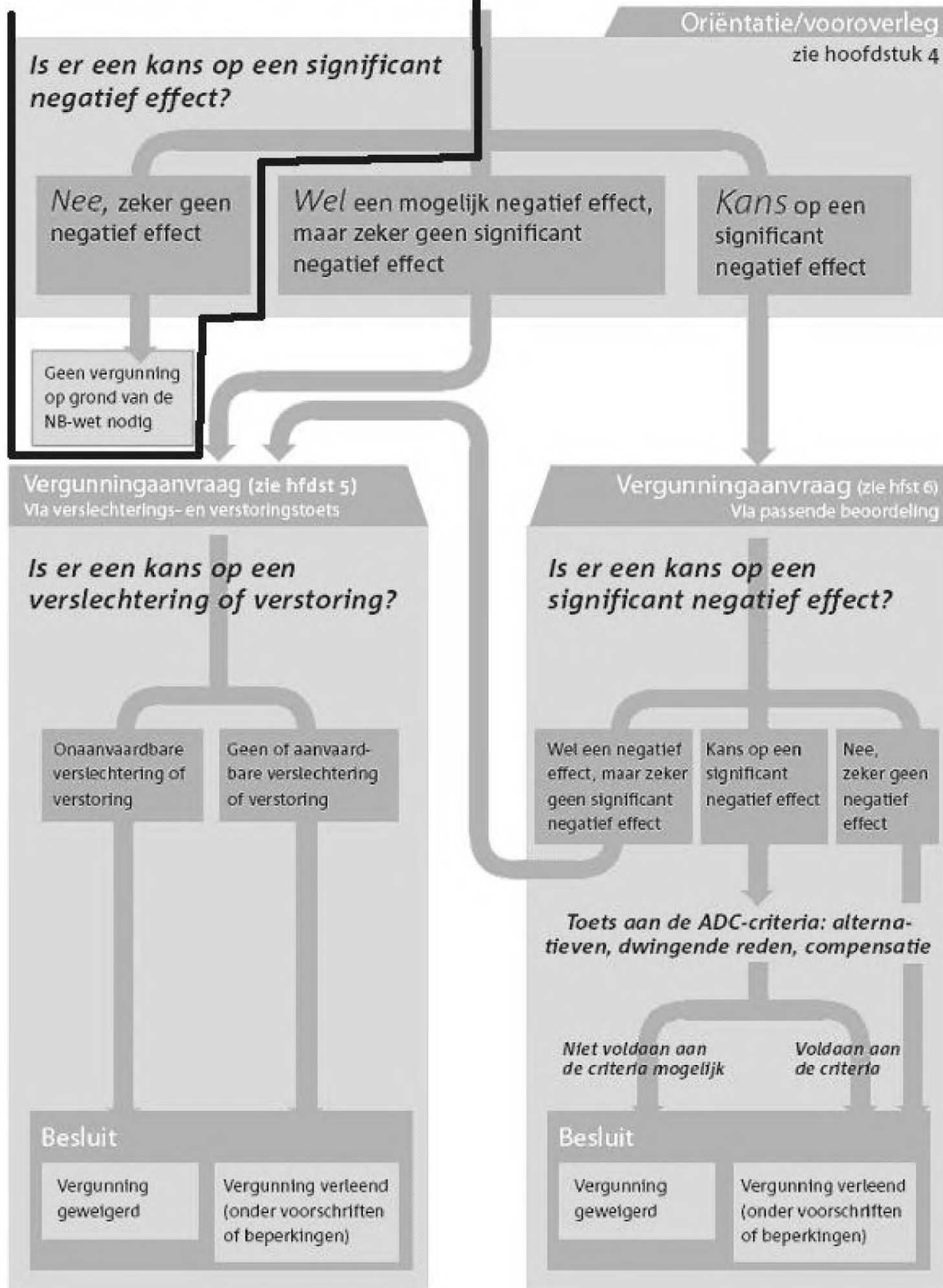
www.gelderland.nl informatie EHS.

Stadswerk, 1997. Boombescherming op bouwlocaties (poster). Uitgave in samenwerking met Tuin en Landschap.

Bijlage Habitat-toets

Toets Bosweg zwart omlijnd

Project of handeling

bron: Ministerie van LNV, 2005. Handreiking Natuurbeschermingswet 1998

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gedeeltes geanonimiseerd op grond van artikel 5 van de Wet open overheid:

Art. 5.1 lid 2 onderdeel e

De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer, tenzij de betrokken persoon instemt met openbaarmaking

Pagina('s): 2